

УДК 346:621

О. В. КОНОНОВА

здобувач кафедри господарського
права
Національного юридичного
університету
імені Ярослава Мудрого, Харків
e-mail: hp_nuau@mail.ru

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ У СФЕРІ ТЕЛЕРАДІОМОВЛЕННЯ

У статті досліджуються інформаційне середовище як сукупність технічних і програмних засобів зберігання, обробки і передачі інформації, а також політичні, економічні і культурні умови реалізації процесів інформатизації. Поняття «інформаційне середовище» визначено як частину інформаційного простору. Обґрунтовано, що формування національного інформаційного простору є важливою умовою гарантування державного суверенітету України.

Ключові слова: інформаційний суверенітет, інформаційна безпека, правові засоби регулюючого впливу держави у сфері телерадіомовлення, організації телерадіомовлення.

Постановка проблеми. У Загальних положеннях Доктрини інформаційної безпеки України, затвердженої Указом Президента України, зазначено, що за умов глобальної інтеграції та жорсткої міжнародної конкуренції головною ареною зіткнень і боротьби різновекторних національних інтересів держав стає інформаційний простір. Сучасні інформаційні технології дають змогу державам реалізувати власні інтереси без застосування воєнної сили, послабити або завдати значної шкоди безпеці конкурентної держави, яка не має дієвої системи захисту від негативних інформаційних впливів. На жаль, зазначений вище документ, незважаючи на його актуальність, втратив чинність відповідно до Указу в. о. Президента України від 6 червня 2014 р.

У цьому контексті дослідники зауважують, що під інформаційним простором слід розуміти територію поширення інформації за допомогою конкретних компонентів системи інформації і зв'язку, і функціонування інформаційної діяльності, що має гарантоване правове забезпечення. До таких компонентів варто віднести: матеріальні (технологічні) можливості поширення інформації з горизонталі і вертикалі, її передачі в будь-яких напрямках та наявність регіональних і міждержавних угод, заснованих на розумінні того, що жоден із процесів інформації не може розглядатися як феномен винятково національного характеру [1]. З точки зору інших дослідників, під національним інформаційним простором слід розуміти всю сукупність інформаційних потоків як національного, так й іноземного походження, які доступні на території держави. До них відносять потоки, що формує преса, електронні ЗМІ, та які циркулюють в інформаційних мережах тощо [2, с. 6]. Проте в проекті Закону України «Про інформаційний суверенітет та інформаційну безпеку України» пропонується така редакція цього поняття: «Національний інформаційний простір України — сфера (об'ємний простір), у якій здійснюються інформаційні процеси і на яку поширюється юрисдикція України».

Крім того, дослідники оперують таким поняттям, як інформаційне середовище — це сукупність технічних і програмних засобів зберігання, обробки й передачі інформації, а також політичні, економічні і культурні умови реалізації процесів інформатизації. Інформаційне середовище можна визначити як ту частину інформаційного простору, яка формує найближче інформаційне оточення індивіда, виступає як сукупність умов, що певною мірою забезпечують його продуктивну діяльність. Мету цієї діяльності визначає те інформаційне середовище, яке обирає людина [1].

Другим за важливістю є питання правового статусу інформаційного простору України як основи правового регулювання захисту національних інформаційних ресурсів. Нині наявні небезпечні тенденції заперечення можливості управління інформаційним простором, які пояснюються відкритістю цього простору та домінуванням у ньому країн-лідерів у сфері інформаційних технологій. Формування національного інформаційного простору є важливою умовою гарантування державного суверенітету України. Тому, безперечно, важливим є науково обґрунтоване та юридично точне визначення цього поняття [1].

Однак у п. 3 зазначеної вище Доктрини підкреслюється, що в інформаційній сфері України вирізняються такі життєво важливі інтереси, по-перше, особи: забезпечення конституційних прав і свобод людини на збирання, зберігання, використання та поширення інформації; недопущення несанкціонованого втручання у зміст, процеси обробки, передачі та використання персональних даних; захищеність від негативного інформаційно-психологічного впливу.

По-друге, суспільства: збереження і примноження духовних, культурних і моральних цінностей Українського народу; забезпечення суспільно-політичної стабільності, міжетнічної та міжконфесійної злагоди; формування і розвиток демократичних інститутів громадянського суспільства.

По-третє, держави: недопущення інформаційної залежності, інформаційної блокади України, інформаційної експансії з боку інших держав та міжнародних структур; ефективна взаємодія органів державної влади та інститутів громадянського суспільства при формуванні, реалізації та коригуванні державної політики в інформаційній сфері; побудова та розвиток інформаційного суспільства; забезпечення економічного та науково-технологічного розвитку України; формування позитивного іміджу України; інтеграція України у світовий інформаційний простір.

На нашу думку, зазначені життєво важливі інтереси, що задекларовані в Доктрині, і є частиною публічних інтересів у сфері телерадіомовлення щодо інформаційної безпеки.

Тож проблематика правового забезпечення діяльності організацій телерадіомовлення має реалізовуватись через такий комплекс засобів правового регулювання, яким би адекватно була б забезпечена відповідно складна їх функціональна та правова природа.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження засобів регулюючого впливу держави на господарську діяльність були предметом багатьох досліджень таких правознавців, як Д. В. Задихайло, Г. Л. Знаменський, В. К. Мамутов, В. М. Пашков, О. П. Подцерковний, В. А. Устименко, В. С. Щербина тощо. Однак зазначені науковці при опрацюванні цих питань не розглядали систему засобів регулюючого впливу держави на господарську діяльність саме у сфері телерадіомовлення, а також не аналізували публічні інтереси у цій сфері.

Формулювання цілей. Метою цієї статті є дослідження засобів регулюючого впливу держави на господарську діяльність у сфері телерадіомовлення задля забезпечення публічних інтересів, пов'язаних із забезпеченням інформаційного суверенітету.

Виклад основного матеріалу. Так, у Доктрині інформаційної безпеки України задекларовано, що на сучасному етапі основними реальними та потенційними загрозами інформаційній безпеці України є: 1) у зовнішньополітичній сфері: поширення у світовому інформаційному просторі викривленої, недостовірної та упередженої інформації, що завдає шкоди національним інтересам України; вияви комп'ютерної злочинності, комп'ютерного тероризму, що загрожують сталому та безпечному функціонуванню національних інформаційно-телекомунікаційних систем; зовнішні негативні інформаційні впливи на суспільну свідомість через засоби масової інформації, а також ме-

режу Інтернет; 2) у сфері державної безпеки: негативні інформаційні впливи, спрямовані на підрив конституційного ладу, суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності кордонів України; використання засобів масової інформації, а також мережі Інтернет для пропаганди сепаратизму за етнічною, мовною, релігійною та іншими ознаками; несанкціонований доступ до інформаційних ресурсів органів державної влади; розголошення інформації, яка становить державну та іншу передбачену законодавством таємницю, а також конфіденційної інформації, що є власністю держави; 3) у воєнній сфері: порушення встановленого регламенту збирання, обробки, зберігання й передачі інформації з обмеженим доступом в органах військового управління та на підприємствах оборонно-промислового комплексу України; несанкціонований доступ до інформаційних ресурсів, незаконне збирання та використання інформації з питань оборони; реалізація програмно-математичних заходів з метою порушення функціонування інформаційних систем у сфері оборони України; перехоплення інформації в телекомунікаційних мережах, радіоелектронне глушіння засобів зв'язку та управління; інформаційно-психологічний вплив на населення України, у тому числі на особовий склад військових формувань, з метою послаблення їх готовності до оборони держави та погіршення іміджу військової служби; 4) у внутрішньополітичній сфері: недостатня розвиненість інститутів громадянського суспільства, недосконалість партійно-політичної системи, непрозорість політичної та громадської діяльності, що створює передумови для обмеження свободи слова, маніпулювання суспільною свідомістю; негативні інформаційні впливи, в тому числі із застосуванням спеціальних засобів, на індивідуальну та суспільну свідомість; поширення суб'єктами інформаційної діяльності викривленої, недостовірної та упередженої інформації; 5) в економічній сфері: відставання вітчизняних наукоємних і високотехнологічних виробництв, особливо у сфері телекомунікаційних засобів і технологій; недостатній рівень інформатизації економічної сфери, зокрема кредитно-фінансової системи, промисловості, сільського господарства, сфери державних закупівель; несанкціонований доступ, порушення встановленого порядку роботи з інформаційними ресурсами в галузях національної економіки, викривлення інформації в таких ресурсах; використання неліцензованого і несертифікованого програмного забезпечення, засобів і комплексів обробки інформації; недостатній рівень розвитку національної інформаційної інфраструктури; 6) у соціальній та гуманітарній сферах: відставання України від розвинутих держав за рівнем інформатизації соціальної та гуманітарної сфер, насамперед освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення, культури; недодержання прав людини і громадянина на одержання інформації, необхідної для захисту їх соціально-економічних прав; поширення в засобах масової інформації невластивих українській куль-

турній традиції цінностей і способу життя, культу насильства, жорстокості, порнографії, зневажливого ставлення до людської й національної гідності; тенденція до витіснення з інформаційного простору та молодіжної культури українських мистецьких творів, народних традицій і форм дозвілля; послаблення суспільно-політичної, міжетнічної та міжконфесійної єдності суспільства; відставання рівня розвитку українського кінематографу, книговидання, книгорозповсюдження та бібліотечної справи від рівня розвинутих держав; 7) у науково-технологічній сфері: зниження наукового потенціалу в галузі інформатизації та зв'язку; низька конкурентоспроможність вітчизняної інформаційної продукції на світовому ринку; відтік за кордон наукових кадрів та суб'єктів права інтелектуальної власності; недостатній захист від несанкціонованого доступу до інформації внаслідок використання іноземних інформаційних технологій та техніки; неконтрольована експансія сучасних інформаційних технологій, що створює передумови технологічної залежності України; 8) в екологічній сфері: приховування, несвоєчасне надання інформації або надання недостовірної інформації населенню про надзвичайні екологічні ситуації чи надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру; недостатня надійність інформаційно-телекомунікаційних систем збирання, обробки та передачі інформації в умовах надзвичайних ситуацій; низький рівень інформатизації органів державної влади, що унеможлиблює здійснення оперативного контролю та аналізу стану потенційно небезпечних об'єктів і територій, завчасного прогнозування та реагування на надзвичайні ситуації.

Незважаючи на висвітлення правознавцями вказаних вище питань, ролі держави в інформаційному просторі не приділяється достатньої уваги.

Так, В. Ф. Погорілко вважає, що інформаційна функція держави є однією з основних [3, с. 313]. О. Ф. Скакун вважає інформаційну функцію внутрішнім питанням, що полягає в організації та забезпеченні системи отримання, використання, розповсюдження та збереження інформації, доступу до широкого діапазону розвиненого програмного забезпечення, та зовнішню — участь у розвитку світового інформаційного простору, встановлення режиму використання інформаційних ресурсів на основі рівноправного співробітництва з іншими державами [4, с. 82–83]. Крім того, окремий розділ присвячено інформаційній функції в дисертаційній роботі О. О. Джураєвої [5].

Тобто дослідження інформаційної функції вимагає, окрім детального розгляду категорії інформаційного простору, також пов'язаних з нею категорій інформаційної сфери, а саме інформаційні ресурси, інформаційна інфраструктура, інформаційний суверенітет, інформаційна безпека держави.

Вважається необхідним для українського законодавця окреслити основні риси, межі, складові інформаційного простору держави з метою здійснення регулювання відносин в інформаційній сфері. Це дозволить визначити межі

впливу держави на циркулюючу в ній інформацію та більш повно відобразити таку категорію, безпосередньо пов'язану з інформаційним простором, як інформаційний суверенітет [6].

У нормативно-правовій практиці поняття «інформаційний суверенітет» вперше з'являється в Законі України «Про інформацію», в якому було задекларовано, що основою інформаційного суверенітету України є національні інформаційні ресурси. До інформаційних ресурсів України входить вся належна їй інформація, незалежно від змісту, форм, часу і місця створення. Україна самостійно формує інформаційні ресурси на своїй території і вільно розпоряджається ними, за винятком випадків, передбачених законами і міжнародними договорами. Само поняття «інформаційний суверенітет держави» встановлено в Законі України «Про Національну програму інформатизації». Під ним розуміється «здатність держави контролювати і регулювати потоки інформації з-поза меж держави з метою додержання законів України, прав і свобод громадян, гарантування національної безпеки держави». Водночас виникають питання як до сутності формулювання, так і до його доцільності у згаданому документі. По-перше, це поняття ніде більше в цьому законі не використовується, окрім частини, що містить визначення. По-друге, навіть у тому вигляді, як воно виявилось закріпленим, воно не виглядає як таке, що може бути реально забезпечене. По-третє, незрозуміло, чому власне це визначення було зафіксоване саме в Законі України «Про національну програму інформатизації», який має вплив на доволі специфічну сферу державної політики. По-четверте, в той час як Закон України «Про інформацію» визначає «інформаційний суверенітет України», Закон України «Про національну програму інформатизації» закріплює визначення саме «інформаційного суверенітету держави». При цьому зіставлення сутнісних ознак запропонованих визначень доводить їх принципову відмінність.

Про необхідність забезпечити інформаційний суверенітет держави згадується і в Доктрині інформаційної безпеки України, що затверджена Указом Президента України. Проблема «інформаційного суверенітету» в Доктрині згадується додатково лише один раз у п. 4.1.4, де вказується на те, що держава, з метою забезпечення інформаційної безпеки України, має вживати у зовнішньополітичній сфері заходи, що спрямовані на «інтеграцію в міжнародні інформаційно-телекомунікаційні системи та організації на засадах рівноправності, економічної доцільності та збереження інформаційного суверенітету», а також «гарантування своєчасного виявлення зовнішніх загроз національному інформаційному суверенітету та їх нейтралізації».

Відповідно до ч. 6 ст. 7 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», державне регулювання національного телерадіоінформаційного простору здійснюється відповідно до Плану розвитку національного телерадіоінфор-

маційного простору, який розробляє і затверджує Національна рада згідно з визначеними законами України принципами, завданнями та пріоритетами.

План розвитку національного телерадіоінформаційного простору (ст. 21 Закону) є нормативно-правовим документом, який розробляється Національною радою і затверджується її рішенням відповідно до вимог законодавства. На підставі Плану розвитку Національна рада приймає рішення щодо створення та розвитку каналів мовлення, мереж мовлення та телемереж, які передбачають використання радіочастотного ресурсу України, визначає конкурсні умови та оголошує конкурси на отримання ліцензій на мовлення, визначає умови ліцензій на мовлення, яке ліцензується за реєстраційним принципом.

А ст. 8 цього Закону регламентує, що контроль за дотриманням суб'єктами інформаційної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції та недопущення ними недобросовісної конкуренції здійснюють відповідно до своїх повноважень органи Антимонопольного комітету України.

Один суб'єкт господарювання може мати лише одну ліцензію на наземне ефірне мовлення у кожному територіальному сегменті телерадіоінформаційного ринку — загальнонаціональному (на всю територію України), регіональному (на окремий регіон, область), місцевому (на окремий населений пункт або групу населених пунктів, що можуть розглядатися як компактне територіальне утворення).

Забороняється застосування демпінгових тарифів на рекламу та надання послуг.

Інші обмеження щодо економічної конкуренції у сфері телерадіомовлення встановлюються антимонопольним законодавством України.

Серед інших засобів регулюючого впливу держави можна відокремити забезпечення порядку щодо необхідності у загальному обов'язі мовлення кожної телерадіоорганізації встановлювати не менше 50 % національного аудіо-візуального продукту або музичного твору українських авторів чи виконавців.

Більш того, при проведенні конкурсів на видачу ліцензії на мовлення Національна рада керується необхідністю забезпечення інформаційних потреб громадян, захисту інтересів держави, національних мовників, розвитку національної бази телебачення і радіомовлення. Виходячи з цих пріоритетів Національна рада визначає на конкурсних умовах відповідні вимоги до програмної концепції мовлення.

Згідно з п. 3 ст. 22 Закону технічну розробку каналу мовлення або мережі мовлення здійснює телерадіоорганізація, яка отримала ліцензію на мовлення, або визначені нею суб'єкти господарювання відповідно до вимог законодавства про телекомунікації та про радіочастотний ресурс України.

Крім того, за п. 3 ст. 22 наведеного вище Закону, залежно від організаційно-технологічних особливостей поширення програм Національна рада видає

ліцензії на такі види мовлення: супутникове; ефірне; кабельне; дровове; багатоканальне. Також підлягає ліцензуванню діяльність щодо (мовлення) кабельного телебачення і радіомовлення.

Так, суб'єкт господарювання (провайдер або оператор телекомунікацій чи оператор кабельних мереж) повинен отримати ліцензію (дозвіл) у Національній раді.

Наступним засобом регулюючого впливу можна вважати (ст. 38 Закону) необхідність реєстрації як суб'єкта інформаційної діяльності, що здійснюється Національною радою.

Слабкість основних суб'єктів українського інформаційного ринку (особливо якщо розглядати його як український сегмент міжнародного ринку інформації) призводить до активного входження в цей ринок зарубіжних учасників зі значно сильнішою матеріально-технічною базою, технологічними й фінансовими можливостями, своєю ідеологією впливу на суспільні процеси. Ідеологічна складова зарубіжного впливу позначається не лише на внутрішніх структурах українського ринку, а й на механізмах розвитку нашого суспільства в цілому, створенні в ньому комфортних умов для просування всіх видів власних товарів і забезпечення вигідних умов їх реалізації [7].

Особливо актуальним є вирішення деяких специфічних проблем найбільш впливової частини ЗМІ — телебачення й радіо. Щодо далі відчутніші процеси глобалізації визначають першорядність проблем упровадження дієвих заходів, спрямованих на обстоювання національних інтересів у діяльності цих ЗМІ і водночас забезпечення інтеграції телеінформаційної інфраструктури нашої країни в глобальний інформаційний простір, повноцінне наповнення і розвиток українського інформаційного сегмента в цьому просторі. Цьому сприяє реалізація планів створення й розвитку громадського телебачення і радіомовлення, удосконалення системи іномовлення, створення супутникового каналу Всесвітньої служби іномовлення України, спеціалізованих освітніх, культурологічних, теле- й радіоканалів, упровадження практики держзамовлення на телерадіопродукцію для задоволення потреб усіх категорій населення, забезпечення повного охоплення території загальнонаціональними програмами та регіональними програмами на місцях [7].

Співпраця на міжнародному рівні потребує забезпечення відповідності національної інформаційної інфраструктури міжнародним стандартам і рекомендаціям Міжнародної спілки електрозв'язку та інших споріднених міжнародних організацій, що сприятиме входженню українських телерадіопродуктів у глобальну інформаційну систему.

Висновки. Таким чином, проблематика комплексного господарсько-правового забезпечення діяльності суб'єктів теле- і радіомовлення в контексті формування спеціального синтезованого механізму правових засо-

бів впливу на відносини в сфері господарювання полягає у встановленні спеціальних засобів регулюючого впливу держави на відносини у сфері телерадіомовлення.

Забезпечення публічних інтересів у сфері телерадіомовлення щодо забезпечення інформаційного суверенітету полягає у: 1) розробці Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору згідно з визначеними законами України принципами, завданнями та пріоритетами як нормативно-правового документа; 2) визначенні конкурсних умов на отримання ліцензій на мовлення; 3) забороні застосування демпінгових тарифів на рекламу та надання послуг; 4) необхідності у загальному обсязі мовлення кожної телерадіоорганізації встановлювати не менше 50 % національного аудіовізуального продукту або музичного твору українських авторів чи виконавців; 5) необхідності забезпечення інформаційних потреб громадян, захисту інтересів держави, національних мовників, розвитку національної бази телебачення і радіомовлення шляхом встановлення відповідних вимог до програмної концепції мовлення; 6) технічній розробці каналу мовлення або мережі мовлення; 7) необхідності видачі ліцензії, залежно від організаційно-технологічних особливостей поширення програм, на такі види мовлення: а) супутниково-е; б) ефірне; в) кабельне; г) дротове; д) багатоканальне; підлягає ліцензуванню діяльність щодо (мовлення) кабельного телебачення й радіомовлення, а також повинен отримати ліцензію провайдер або оператор телекомунікацій чи оператор кабельних мереж; 8) встановленні процедури спеціальної реєстрації суб'єктів інформаційної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Буньківська О. В. Інформаційний простір: соціокультурна сутність, стан та проблеми функціонування в Україні : автореф. дис. ... канд. культурології : спец. 26.00.01 – «Теорія й історія культури» / О. В. Буньківська. – К., 2009. – 22 с.
2. Литвиненко О. В. Інформаційний простір як чинник забезпечення національних інтересів України : монографія / О. В. Литвиненко, І. Ф. Бінько, В. М. Потіха. – К. : ІМВКУ ім. Т. Шевченка, 1998. – 145 с.
3. Юридична енциклопедія : в 6 т. Т. 6 (Т–Я) / [редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін.]. – К. : Укр. енцикл., 2004. – 768 с.
4. Скакун О. Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс) : учебник / О. Ф. Скакун. – К. : Эспада, 2007. – 840 с.
5. Джураева О. О. Функції сучасної держави : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / О. О. Джураева. – О., 2006. – 18 с.
6. Новікова Н. А. Інформаційний простір як основа інформаційної функції сучасної держави / Н. А. Новікова // Актуал. проблеми держави і права. – 2011. – Вип. 61. – С. 365–373.

7. Горовий В. М. Перспективи насичення інформативного ринку в Україні у контексті науково-технічного прогресу [Електронний ресурс] / В. М. Горовий // Філософський альманах. – Центр духовної культури. – 2006. – № 53. – Режим доступу: http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_53/Horovyj.htm.

Стаття надійшла до редакції 29.11.2014

Рецензент — доктор юридичних наук, доцент В. М. Пашков, Полтавський юридичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна.

Reviewer — V. M. Pashkov, Doctor of Legal Sciences, associate professor, Poltava Law Institute of Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv, Ukraine.

О. В. КОНОНОВА

соискатель кафедры хозяйственного права Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, Харьков

**ХОЗЯЙСТВЕННО-ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ
ИНФОРМАЦИОННОГО СУВЕРЕНИТЕТА
В СФЕРЕ ТЕЛЕРАДИОВЕЩАНИЯ**

В статье исследуется информационная среда как совокупность технических и программных средств хранения, обработки и передачи информации, а также политические, экономические и культурные условия реализации процессов информатизации. Понятие «информационная среда» определено как часть информационного пространства, как основы правового обеспечения защиты информационных ресурсов. Обосновано, что формирование национального информационного пространства является важным условием обеспечения государственного суверенитета Украины.

Ключевые слова: информационный суверенитет, информационная безопасность, правовые средства регулирующего воздействия государства на сферу телерадиовещания, организации телерадиовещания.

O. V. KONONOVA

postgraduate of Economic Law Department, Yaroslav the Wise National Law University, Kharkiv

**ECONOMIC AND LEGAL SUPPORT OF INFORMATION
SOVEREIGNTY IN THE BROADCAST INDUSTRY**

Problem setting. Formation of the national information space is an important condition of guaranteeing the state sovereignty of Ukraine.

Recent research and publications analysis. Measures of the state regulating influence on an economic activity were researched by D. V. Zadykhailo, H. L. Znamenskyi, V. K. Mamutov, V. M. Pashkov, O. P. Podtserkovnyi, V. A. Ustymenko, V. S. Shcherbyna, etc.

Paper objective. The article objective is to substantiate the measures of the state regulating influence on an economic activity in the broadcast industry in order to provide public interests related to supporting the information sovereignty.

Paper main body. Providing public interests in the broadcast industry regarding supporting the information sovereignty consists of: 1) development of the Plan of development of the national broadcast environment as a normative and legal document in accordance with principles, tasks, and goals determined by the laws of Ukraine; 2) determination of competition terms for the obtainment of broadcasting licenses; 3) prohibition of the application of damping tariffs for advertising and servicing; 4) a requirement, according to which a share of national audiovisual products or creations of Ukrainian authors or performers in a general amount of broadcasting of each channel or radio station must not be less than 50%; 5) necessity of meeting information demands of the population, the protection of state interests, national broadcasters, and the development of a national basis of television and radio through the establishment of respective requirements for a program concept of broadcasting; 6) technical development of a broadcasting channel and a broadcasting network; 7) necessity of licensing different types of broadcasting depending on organizational and technical peculiarities of the program distribution; an activity regarding cable television and radio broadcasting, an activity of providers and operators of telecommunications or operators of cable networks are to be subjects to licensing; 8) establishment of procedures of the special registration of information activity entities.

Conclusions of the research. Formation of the national information space is an important condition of guaranteeing the state sovereignty of Ukraine.

Short Abstract for an article

ECONOMIC AND LEGAL SUPPORT OF INFORMATION SOVEREIGNTY IN THE BROADCAST INDUSTRY

Abstract. The article is dedicated to the research of information environment as a set of technical and software measures of preservation, processing, and transfer of information and, also, political, economic, and cultural conditions of the informatization process realization. The information environment is defined as a part of the information space. The author has substantiated that the national information space formation is an important condition of guaranteeing the state sovereignty of Ukraine.

Key words: information sovereignty, information security, measures of the state regulating influence in the broadcast industry, broadcasting organizations.